

NEVİN

Boğaz'ın tuzu, Hisar'ın rüzgârı...

D. Ali Yıldız

ardis
kitap

Biyografik Roman

NEVİN

Boğaz'ın tuzu, Hisar'ın rüzgârı...

D. Ali Yıldız

ardis
kitap

Hamursuz Sokak, No: 23/16, İcadiye

Üsküdar – İstanbul

Tel: (0216) 334 64 15

www.ardiskitap.com

E-mail: info@ardiskitap.com

Yayıncı Sertifika No: 41189

ISBN: 978-605-68495-1-0

Birinci Baskı: Ağustos, 2018

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak alıntılar dışında
yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayın Yönetmeni: Ahmet Yılmaz

Yayına Hazırlayanlar: Şansım Adalı, Ahmet Yılmaz

Düzeltili: Mustafa Yaşar

Kapak Tasarımı: Murat Kavak

Sayfa Tasarımı: Zeynep Bilmez

Baskı ve Cilt: Matsis Matbaa

Tevfikbey Mh. Dr. Ali Demir Cd. No: 51 34290 Sefaköy - İstanbul

Tel: 0212 624 21 11, Fax:0212 624 21 17

Sertifika no: 40421

*İnsan yaşadığı yere benzer / O yerin suyuna, o yerin toprağına benzer
Suyunda yüzen balığa / Toprağını iten çiçeğe / Dağlarının, tepelerinin du-
manlı eğimine...*

“Mendilimde Kan Sesleri” Edip Cansever (Sonrası Kalır - 1974)

İnsan belirli bir yaşa kadar tüm dünyayı yaşadığı yer gibi zanneder. Ben de çocukluğumda bütün dünyanın Rumelihisarı gibi bir yer olduğunu sanırdım. Burçlarına bakıp türlü hikâyeler hayal ettiğim devasa bir kalesi ve önünde nehir gibi akan lacivert bir Boğaz'ı olan, yeşillikler içinde, ışıklı, rüzgârlı bir yer. Yeryüzü, tıpkı Hisar gibi kıyı boyunca dizili yalıları, yokuşları, camileri, kiliseleri, ahşap evleri, çeşmeleri, mavnaları, ağaçları ve kuşlarıyla uyum içinde yaşayan insanların olduğu bir yer olmalıydı. Pitoresk bir masal gibi gelen bu tablonun bir eşinin daha olmadığını, benzersiz olduğunu erken yaşlarda idrak edecektim. Yaşanan hiçbir anın bir diğerine benzemediğini ise şu an seksen beşinci yaşına girmeye hazırlandığım bugünlerde fark ediyorum. Nerede yaşanırsa yaşansın, en tekdüze anların dahi bir daha tekrarının olmadığını bilmek, içinde biraz keder barındırsa da yaşadığımız hayatın ne kadar değerli olduğunu bize hatırlatıyor. İşte belki de bu yüzden, geçmişe dönüp şahitlik ettiğim anları yeniden kurcalamak; yolumuzun kesiştiği insanları, yaşanan olayları bu kitapla unutkanlığın elinden çekip almak istedim. Hatırlayabildiğim olayları ve isimleri yazar D. Ali Yıldız'a anlattım; o da her şeyi yeniden kurguladı. Kuşkusuz biyografik roman diye tanımlanabilecek bu kitap benim hayatımın bire bir kopyası değil. Fakat benim yaşam çizgime büyük ölçüde sadık kalarak, seksen beş yıllık ömrüme giren gerçek kişileri anlattığından emin olabilirsiniz. Zaten yaşanan tüm olayları ve isimleri burada anmak mümkün değildi. Yine de dolu dolu yaşadığım hayatıma giren herkese bu vesileyle teşekkür etmek istiyorum.

Nevin Sudi Karataş

1. BÖLÜM

“Hisar’daki Ahşap Ev”

NEVİN

12 Mart 1933 Pazar günü Şirket-i Hayriye vapurunun kırk yedi numaralı bacası, Rumeli Hisarı'nın yan tarafında görüldüğünde Yusuf Sami Bey, Boğaz'ı gören üç katlı ahşap evin en üst katındaki oturma odasında, güneye bakan pencerenin kenarında gazete okuyordu. Önünde duran bütün gazeteler Amerika'nın Kaliforniya eyaletinde olan büyük zelzeleden bahsediyordu. Bir ara elindeki gazeteden başını kaldırıp dışarıya baktı. Hisarın burçlarında dolaşan gözleri kale dibinde ağaçlar arasında saklanmış derme çatma evlerin üzerinde gezindikten sonra istemsizce karşı kıyıya kaydı. Anadolu Hisarı, Göksu, Küçüksu ve Kandilli, bütün günü bulutların arasında geçiren güneşin son ışıklarıyla soluk gri bir renge bürünmüştü.

Saat beşi geçmiş olmalı, diye düşündü.

Kendini doğrulamak istercesine, sağ eli alışkanlıkla sol göğsünün altına gitti; her zaman orada bulduğu köstekli saatini arandı. Pazar günleri saati taşımadığını hatırlayınca dönüp duvardaki saate baktı: saat tam olarak 17.15'ti. Tekrar gazeteye döndü. O daha kaldığı yeri bulmuşken, Kayalar Mevkii hizasından geçmekte olan vapurun düdüğü duyuldu. Pencereleler sımsıkı kapalı olmasına rağmen, odayı dolduran bu sese Yusuf Sami Bey bir anlam veremedi. Yaz olsa, keyfi yerinde azıcık da muzip bir kaptan, iskelede toplaşan çocukları selamlıyor diye düşünürdü ama şimdi bıçak gibi keskin bir poyrazın estiği kıyı boyunca kimsecikler yoktu. Öyle ya köpeklerin bile sığınacak bir yer aradığı berdelacuz günleri başlamıştı. Üç gün boyunca Karadeniz'de gemileri limanlara hapseden fırtınanın İstanbul'a geleceği konuşuluyordu. Kış bitmişti ama şu birkaç gün herkes kapılarını bacalarını sımsıkı kapatıp; ocakların, sobaların başında oturacaktı. Kayıklar barınaklara girecek, balıkçı tekneleri ve mavnalar boğazda daha az görülecek, at arabaları yola çıkmayacak, tek tük faytonlar ve İstanbul'da bile sayıları az olan otomobiller çalışacaktı.

Yusuf Sami Bey, yavaşça yerinden kalktı, ahşap pencerenin bir kanadını açıp, içeri dolan soğuğa aldırmandan yaklaşan vapura baktı.

Belki de Durmuş Dede'ye selam veriyordur, diye düşündü ikircikli bir şekilde. Cumhuriyet'e ve inkılaplara karşı duyduğu bağlılıktan dolayı aklına gelen bu düşünce biraz canını sıktı. Durmuş Baba Tekkesi kapalı olmasına rağmen Karadeniz'e çıkan kimi balıkçıların veya civar köylerden gelenlerin arada buraya uğradığını, tekkenin ve hemen bitişiğindeki Şeyh Hasan Zarifi Efendi Türbesi'nin yıkık dökük duvarlarına el yüz sürüp dua ettiklerini gördü de bunun çok üstünde durmazdı. Seyrüsefere çıkacak bir gemicinin kendini güvende ve hazır hissetmesi her şeyden daha mühimdi. Madem böyle bir inanış var... Ama nedense Şirket-i Hayriye kaptanına bu türden bir inanışı yakıştıramıyordu. Ona göre insanoğlunun en önemli kılavuzu akıl ve fenni bilimlerdi.

Vapur iyice yaklaşmış, hemen evin hizasından geçiyordu. Ön tarafındaki zar zor seçtiği yazıyı sıkılayınca Yusuf Sami Bey'in yüzünde bir gülümseme belirdi. "Tarz-ı Nevin" diye mırıldandı. Bu Şirket-i Hayriye'de yandan çarklılarının yerini alan pervaneli vapurların öncüsüydü ve bu hatta çok sık çıkmazdı. Yeni olanı her zaman sevmiş takdir etmişti, hatta denilebilirdi ki Yusuf Sami Bey bu hayatta en fazla yeni ve güzel olana karşı ilgi duymuştur. Bu yüzden, tek uskurlu vapurlara öncülük eden Tarz-ı Nevin'i ne zaman görse, hayatın akışında ileriye doğru atılmış o ilk adımlardan birine şahit olmuş gibi sevinir, bu ilk adım geleceğe daha iyimser bir havayla bakmasına vesile olurdu.

Rüzgâr aniden şiddetini artırdı. Bahçedeki ağaçların dalları çatırdayarak eğilip bükülerek inip kalkmaya başladı. Vapur, Emirgan iskelesine doğru yönelip gözden kaybolmuştu. Yusuf Sami Bey pencereyi sıkıca örtüp biraz önce kalktığı toprak rengi kadife koltuğa geri döndü. Odanın ışığı iyice azalmış olacak ki eline gazeteyi aldığı anda, hemen sağ tarafına uzanıp tamamen bronzdan yapılmış okuma lambasını yaktı. Zarif bir kadın heykelinin üzerinden uzayan bir dalın ucundaki bronz yaprakların arasından yayılan ışık odanın havasını bir anda değiştirdi. Burası yatak odasından ahşap bir paravanla ayrılan küçük bir oturma odasıydı. Küçük olmasına rağmen misafirlerini alt kattaki geniş odada kabul ettikleri için üç kişilik bir ailenin günlük kullanımı için yeterliydi. Ortada bir çini soba duruyordu ama soğuk kış günleri dışında pek yakılmazdı. Çünkü bitişihteki mutfakta hem yemek-

lerin yapıldığı kuzineli bir soba, hem de taş ve tuğladan yapılmış büyükçe bir ocak vardı. Şu an olduğu gibi eğer her ikisi birden yanıyorsa üst katta başka bir ısıtıcıya pek ihtiyaç duyulmazdı.

“Eski yazı” dedikleri Arapça alfabeyle Osmanlıca’yı çok güzel okuyup yazan Yusuf Sami Bey, harf inkılabı ile birlikte, Türkçeyi Latin alfabesiyle okuyup yazmayı şaşılacak derecede çabuk öğrenmişti. Bunda kuşkusuz inkılaplara olan inancı ve bağlılığı kadar, Robert Kolej’de tahsil görmesinin de etkisi vardı. Bir de okumaya meraklıydı; gazete, kitap, dergi ne bulursa okurdu. Özellikle Türk ulusuna yeni bir kimlik kazandırma çabasının yoğunlaştığı bu dönemde toplumun telkin ve terbiyesinde en mühim araç olarak gördüğü matbuata her şeyden daha çok ehemmiyet verirdi. İnkılabın temel değerlerinden ayrılmadığı sürece neredeyse tüm gazeteleri alır, kimi zaman üst kattaki bu odada, kimi zaman alt kattaki misafir odasında veya hava güzelse bahçeye çıkardığı masasına oturur, sağ gözüne sıkıştırdığı monokl ile sayfaları pür dikkat okurdu. Millî mücadele döneminden başlayarak rejimin en büyük destekçisi olan Hâkimiyet-i Milliye (1934 yılından itibaren Ulus) başta olmak üzere Akşam, Cumhuriyet, Son Posta, Vakit, Milliyet veya sonraki adıyla Tan eve giren belli başlı gazetelerdi.

Bunun dışında işinin de gereği olarak çok iyi bir İngilizce ve az buçuk Fransızcaya sahip olan Sami Bey, arada bu dildeki yayınları da takip eder; dünyadaki her şeyi bilmek, her yenilikten haberdar olmak isterdi. Karaköy’deki Çinili Rıhtım Han’da bulunan İstanbul Gümrükler Başmüdürlüğüne bağlı İthalat Gümrük Müdürlüğünde çalışan Yusuf Sami Bey’in daha gençken bu işe kabulünde o zamanların Türkiye’sinde az rastlanan bu meziyetleri etkili olmuştu kuşkusuz. Hatta ilk göreve başladığı görece daha küçük olan Emirgan Gümrüğünden Karaköy’e getirilmesinin nedeni de buydu.

Kitaplarını ve yabancı dildeki neşriyatları umumiyetle şu an oturduğu top- rak rengi kadife koltukta yapar; okuduğu kimi yabancı sözcükleri ya da cümleleri sesli bir biçimde tekrar ederek diline kıvraklık kazandırmaya çalışırdı. Ama eğer mutfakta veya bahçede, karısı Fatma İhsan Hanım’la konuşma mesafesindeyse, onu hayrete düşüren veya sevindiren kimi haberleri büyük bir heyecanla onunla paylaşır, okuduğu haberin kendisinde yaptığı

tesiri onun yüzünde de görmeyi beklerdi. Bu sırada muhtemelen evin bitiviye işleriyle meşgul olan Fatma İhsan Hanım ise kocasının heyecanını kesmeden, şöyle bir ilgilenirmiş gibi görünür, sonra elindeki işi yapmaya devam ederdi. Yusuf Sami Bey'in dünyada olup bitenlere karşı duyduğu merak hiçbir zaman onda olmadı. Bırakın dünyayı, bu evin dışındaki gelişmeler sanki onun çok uzağındaydı; sadece doğup büyüdüğü Emirgan veya Hisar'la ilgili kimi haberler ilgisini çekerdi.

Şaşılacak bir iyilikle donatılmış olan İhsan Hanım, dinine bağlı bir kadındı. Bununla birlikte munis mizacı, kendisine göre çok farklı uçtaymış gibi görünen kocasıyla ahenk içinde yaşamasını sağlıyordu. Köklerine bağlı ama toplumdaki değişime de çabuk ayak uyduran zeki ve pratik bir yanı da vardı. Bir ara Posta Telgraf Nezaretinin muhasebesinde çalıştığı için Yusuf Sami Bey onunla iftihar ederdi. "Cumhuriyet'e senin de katkın çok büyük İhsan Hanım," derdi şakalaşmak istediğinde. "İlk çalışan Türk kadınlarından birisin; bu az şey mi?"

Hava iyice kararmıştı. Sami Bey başını gazeteden kaldırmadan kısa bir süre için okumayı kesip içeriye kulak kabarttı. Yemek kokularının yayılmaya başladığı mutfaktan İhsan Hanım'ın çalışırken çıkardığı kap kacak sesleri ve bir ayarda durmayan radyonun sesi geliyordu. Arada oğluna bir şeyler söyleyen İhsan Hanım'ın sesi ise çok daha net duyuluyordu: "Nedim, hadi oğlum bırak şu radyoyla oynamayı da aşağıdan biraz odun çıkar. Baban neredeyse içeri gelir."

Nedim'den hiç ses yok. Geçtiğimiz günlerde İstanbul'a inmiş, Karaköy'den Telefunken marka yeni bir radyo almıştı; eski radyoyu da İhsan Hanım'ın isteği üzerine mutfağa koymuşlardı. Yeni radyoyu gönlünce kurcalayamayan Nedim, o günden bu yana eski radyonun başından kalkmaz olmuştu. Sami Bey, henüz on bir yaşındaki oğlunun kulak tırmalayan parazitlere aldırmadan farklı diller ve sesler arasında dolaşan merakını, küçücük parmaklarıyla radyo düğmesini çevirişini buradan görebiliyordu. Babasından kendisine kalan Yusuf ismini ona da vermişti ama bu evde kendisinininki de dâhil hiçbir zaman ön isimler kullanılmadığından ona sadece Nedim diye seslenirlerdi.

Neden sonra radyonun sesi kesildi ve gıcırtilı ahşap merdivenlerden koşarak inen Nedim'in aceleci ayak sesleri duyuldu. Sami Bey, mutfağa geçmek için kalkmıştı ki İhsan Hanım, yüzünde her zamankinden farklı bir heyecanla içeri girdi. Biraz kaygılı gibiydi. Karısını tanıyordu, ancak çok mühim bir şey olduğu zaman yüzüne yerleşen ve belli etmemeye çalıştıkça daha da ortaya çıkan ona özgü bir ifadeydi bu. Onu daha da heyecanlandırmamak için bunu fark etmemiş gibi yaparak:

“Bugün sofrayı mutfağa mı kursan hanım? Pencereyi açtım oda biraz serinledi.”

“Yok, bugün olmaz Sami Bey. Oğlan bodruma indi; odun getirecek. Sobayı yakarım, şimdi ısınır. Hem o zamana kadar yemekler de hazır olur. Ayrıca bugün sana midye dolma da yaptım; kuzinede de ayva tatlısı var.”

Sami Bey özel bir şeyler olduğunu hissediyordu ama ne olduğu konusunda en ufak bir fikri yoktu.

“Hayırdır İhsan Hanım, kutlama mı var? Yoksa benden bir şey mi isteyeceksin?”

“Aşk olsun Sami Bey, ne vakit bir şey istemek için sana sofrayı kurdum ki? Bu akşam sana mühim bir havadis vereceğim.”

Merakı artan Sami Bey, bir iki adım atıp İhsan Hanım'a iyice yaklaştı. Sakin ve ikna edici bir ton takınarak:

“Hayırdır? Hadi söyle, dinliyorum. Kötü bir şey değildir inşallah.”

“Yemekten sonra söylesem, oğlanı yatırdıktan sonra...”

“Eğer şimdi söylemezsen, o midye dolmaların boğazıma dizileceğini biliyorsun İhsan Hanım. Hadi inat etme de ne söyleyeceksen söyle.”

İhsan Hanım, kocasının sabrının sınırını biliyordu; daha fazla bekletemeyeceğini de... Merdivenlerden yukarı çıkan Nedim'in adımları duyuluyordu. Yükü epey ağır geliyor olmalıydı ki yavaş yavaş çıkıyordu. Bir kapıya, bir kocasına bakan İhsan Hanım, ellerini usulca karnına götürüp gülümsedi.

Sonra bir sır verir gibi sessizce:

“Bir çocuğumuz daha olacak Sami Bey,” dedi.

“Doğru mu dersin hanım?”

“Doğru derim tabi. Son zamanlarda hep soruyordun ya, kilo mu aldın diye?”

Sevinçlerini, üzüntülerini ulu orta göstermekten hiç hazzetmeyen, ne olursa olsun soğukkanlılığını her daim koruyan Sami Bey, duyduğu bu yeni haberi bir an nereye koyacağını, ne diyeceğini bilemedi. Bu onun için beklenmedik bir haberd. Çünkü karısı kırkını çoktan geçmişti ve çocuk yapma planları hiç yoktu. İçinde dalga dalga yayılan benzersiz bir duygunun oturmasını bekliyordu. Yüzündeki ifade yavaş yavaş değişti, sevinçle gözleri parladı ve gülümseyerek İhsan Hanım’a sarılıp alnından öptü.

Emirgan Gümrüğünde çalışırken ilk kez sahilde şöyle bir görmüştü İhsan Hanım. On altı yaşlarında boylu poslu, alımlı bir Çerkez kıızıydı. Beyaz yaşmağının kenarından gözükken koyu dalgalı saçlarının ortaya çıkardığı duru bir teni, gösterişten uzak sade bir güzelliği vardı. Bir yıl sonra da evlenmişlerdi.

Onlar böyle odanın ortasında birbirine sarılmışken, elindeki odun dolu kovasını “Benden bu kadar” dercesine merdiven başına bırakan Nedim, görevini yapmış büyük bir adam edası ile içeri girdi. Annesini ve babasını ancak özel günlerde dans ederken böyle görürdü. Normalde evde bu tür yakınlaşmalara pek şahit olmadığı için biraz şaşırılmıştı. Ama ona doğru bakan annesinin ve babasının yüzündeki ifadenin aniden değişmesi ve ikisinin birden ona bakarak kahkahalarla gülmesine daha çok şaşıracaktı.

“Birkaç parça odun getir dedim; ne bu halin?” diye sordu İhsan Hanım, kocasını bırakıp kömür tozlarına bulanmış oğluna yönelirken.

“Oğlum Kuruçeşme’deki kömür deposunda işbaşı yapmış anlaşılın,” dedi Yusuf Sami Bey, gülmeye devam ederek.

“Bodrumdaki elektrik lambası yanmıyordu,” dedi küçük çocuk, hafif suçlu bir ifadeyle annesinden çok babasına bir açıklama yapma ihtiyacı duyarak.

“Donmuşsun bir de... Hadi gel ben seni yıkayıp paklayayım.”

Sami Bey, oğlunun elinden tutup içeri götüren karısının arkasından bir süre minnet ve şefkatle baktı. Nedim artık büyüüp on yaşına girdiğine göre, evin içinde, bahçede dolaşan küçük bir çocuğun onlar için yepyeni bir neşe kaynağı olacağını düşündü. Beş yıl önce tifodan kaybettikleri ilk evlatları Edip’in acısını Nedim’le unutmuşken, ikinci bir çocuğun haneyi şenlendirceğini hayal etti.

Edip’i hatırlayınca bir an boğazı düğümlendi Sami Bey’in. İlk çocuklarının gözlerinin önünde nasıl günden güne eridiği, o melun hastalık karşısında nasıl çaresiz kaldıkları gözünün önüne geldi. Neredeyse Nedim’in yaşındaydı öldüğünde; yaşasaydı şimdi on beş on altı yaşlarında bir delikanlı olacaktı. Nasıl genç, nasıl hayat doluydu... Pencereye yöneldi. Kale içindeki birkaç evden gelen cılız ışık dışında kapkaranlık görünen kaleyi delip geçti gözleri.

“İşte orada Kayalar Kabristanı’nda yatıyor.”

İhsan Hanım’ın uzun yıllar süren yasını, bitmeyen gözyaşlarını hatırladı. Merhum Sait Halim Paşa’nın, doğumunda ve sünnetinde verdiği hediyelere bakıp gizli gizli iç çekişlerini; kabristanın önünden her geçişlerinde nasıl durgunlaştığını; kafasını o tarafa çevirip uzun uzun baktığını...

Seferberlikte çok insan hayatını kaybetmişti; kimi savaştan, kimi hastalıktan... Verem ve tifo da en az savaşlar kadar can alıcıydı; memlekette doktor yok, ilaç yok... Üç imparatorluk görmüş koca İstanbul’un nüfusu 700 binlere kadar düşmüştü. Sami Bey, o sıralar Emirgan Gümrüğüne yeni girmişti. Yetişememişti, oğlunu yaşatacak dermanı bulamamıştı. Ölüm ve yas günleriydi o günler.

“Memleket olarak kayıplarımız çok İhsan Hanım,” derdi onu teselli etmek için. Bunu söylerdi Fatma İhsan Hanım’a lakin kendine ne desin? İlk göz ağrısı oğlunun Hisar’ın yokuşlarından neşeyle koşuşunu, denizde yüzüşünü

hatırladıkça içinde bir yerlerde yeri doldurulamayan eksik bir parça olduğunu ve oraya acıyla dokunduğunu hissedirdi.

Ama şimdi bunları hatırlamanın sırası mı, diye hayıflanarak geçmişin karanlığından sıyrıldı Sami Bey. Sonra kendi kendini teselli eder gibi devam etti: Yaşamın nasıl tazelenerek devam ettiğini gösteren, böylesine güzel bir haber almışken, geçmişin karanlık günlerine dönmek de nereden icap etti? Geçti, hepsi geçti. O kara günler geride kaldı artık. Bak memleket onca zorluğu rağmen nasıl toparlandı, nasıl değişti? Dünya, büyük buhranla uğraşırken, herkesin şüphe ile yaklaştığı Cumhuriyet, bu sene onuncu yılına giriyor. Böylesine bir günde aramıza katılacak yeni bir çocuk, hepimiz için aydınlık güzel günlerin başladığının işareti olmalı; öyle olmalı.

Sami Bey, bunları düşünerek önce, cam boncuklardan saçakları olan ve yandığında duvarlarda elvan elvan renklerin oynadığı hoş bir ışık yayan porselen avizeyi yaktı, sonra gidip yeni aldığı radyoyu açtı. TRT İstanbul Radyosu'nda Nihal Tevhik Hanım'ın konuk olduğu bir saz heyeti programı yeni yayına başlamıştı. Odaya yumuşak bir ut sesi yayıldı. Ardından hiç acele etmeden biraz önce Nedim'in merdiven başında bıraktığı odunları alıp sobayı yaktı. Bir çarayla tutuşturduğu meşe ve dişbudak ağaçlarının çitirdayarak yanmaya başladığından emin olunca gidip İhsan Hanım'ın sofrayı kurmasına yardım etti. Öyle ya artık iki canlıydı, kendini çok yormamalıydı.

O akşam İstanbul, mart ayında görüp görebileceği en soğuk günlerinden birini yaşadı ama Rumelihisarı yakınlarında, sahilten biraz ötede kayalar üzerine kurulmuş üç katlı eski ahşap ev sıcaktı. Uzun ve neşeli bir sohbet eşliğinde yemekler yenildi, gülünç hikâyeler anlatıldı; şakalar yapıldı, bilmece soruldu. Nedim'in heyecanla anlattığı mahalle maçları dinlendi. Ardından İhsan Hanım'a takılmaya başladılar. Geçenlerde Emirgan'ın adının Uluköy olarak değiştirildiğini yazmıştı mecmualar. Sami Bey şaka olsun diye; "Artık sana 'Uluköylü Fatma İhsan Hanım' diyeceğiz," diyordu. İhsan Hanım bunu gelinleri Rana'dan da duymuştu, demek doğrudu. Nesi varmış Emirgan'ın? diye geçirdi içinden. Doğduğu ve çocukluğunun geçtiği Emirgan aklına geldi. Serin koruyu, sahil boyunca dizilmiş güzelim ahşap

konakları, Türk ve Rum komşuları, yokuşları, sokakları, camileri, Muvak-kifhane'yi, erguvanları, gece gündüz akan çeşmelerini düşündü. Ağabeyleri Hidayet ve Hamit ile kâh sahilde kâh koruda geçen çocukluk ve genç kızlık dönemini hatırladı. "Durup durup kendilerine iş çıkarıyorlar," diye söylene-rek kalktı. Odadan çıkarken hâlâ söyleniyordu:

"Hep şu ahlaksız hikâye yüzünden..."

Biraz sonra elinde bir rakı şişesi ile geri döndü. Sami Bey her akşam âdeti olduğu üzere iki kadeh rakı içerdi. Sabah kahvaltısını pek aramazdı, ama akşam sofrasını çok önemserdi. Sırf bu yüzden bir soğuk hava dolabı bile al-mıştı. Sami Bey, ikinci kadehten sonra iyice keyiflendi. Radyodan gelen Ni-hal Tevhik Hanım'ın şarkısına, İhsan Hanım'ın gözlerine bakarak eşlik etti.

Bir lahza bile ayrılamam / Senin kucağından

Öptükçe senin ben / O güzel gül dudağından...

Nedim'e bir kardeşinin olacağını işte bundan sonra söylediler. Bebeğin cin-siyeti ile ilgili konuşma da böyle başladı. Nedim, kendine bir arkadaş yapma hevesiyle erkek kardeşi olmasını istediğini söyledi. Anne ve babası ise sade-ce sağlıklı bir çocuk dilediler.

Sami Bey, ertesi gün erken kalkacak olmasına rağmen Nedim'i yatırdıktan sonra geç saatlere kadar İhsan Hanım'la yeni doğacak çocuklarını ve gele-cak planlarını konuştu. Bitişikte İhsan Hanım'ın kardeşi Hamit yaşıyordu. Karısı Rana, gerektiğinde yardım ederdi. Karşı komşuları Madam Armine de İhsan Hanım'ı yalnız bırakmazdı. Fakat yıllardır çocuk özlemi çeken Ma-dam Armine ve kocası Mösyö Aram'ın sokaklarındaki yeni çocuk haberleri karşısında epey kederlendiklerini hatırlayıp bu fikirden vazgeçtiler. En iyisi işlerin yoğun olduğu zaman yardıma gelen kale dibindeki Fatma Hanım'ı bundan böyle daha sık çağırmalarıydı. Ama o da her zaman gelemeyebilirdi. Çünkü onun da yakında bir çocuğu olacaktı; karnı burnundaydı. Sonun-da Sami Bey'in aklına bir fikir geldi. Aslında bu fikir İhsan Hanım'ın uzun süredir kafasını meşgul eden; ama bir türlü söze dökemediği bir meseleydi. İhsan Hanım, babası Nazmi Bey vefat ettikten sonra annesini yanına almak